

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 13.08.24
Sayı: 285

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

15075

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim. 12.08.2024

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili

Ukrayna'nın güneydoğusunda yer alan ve Avrupa'nın en büyük nükleer santrallerinden biri olan Zaporijya Nükleer Güç Santrali'nde (NGS) çıkan yangın, uluslararası kamuoyunda endişe yaratmıştır. Santralin soğutma sisteminde meydana gelen yangınla ilgili olarak yetkililer her ne kadar santralin faaliyetlerine yönelik bir tehlikenin olmadığını belirtse de nükleer enerji santralleri, doğaları gereği büyük riskler taşımaktadır.

Dünya genelinde nükleer enerji santralleri, enerji üretimi konusunda önemli bir rol üstlenirken aynı zamanda büyük bir tehlike potansiyelini de barındırmaktadır. Bu durum, özellikle geçmişte yaşanan nükleer kazaların etkileri göz önüne alındığında daha da önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, 26 Nisan 1986'da meydana gelen ve tarihin en büyük nükleer kazalarından biri olarak kabul edilen Çernobil felaketi, hafızalardan silinmemiştir. Çernobil Nükleer Santrali'nin dördüncü reaktöründe gerçekleşen patlama, çevreye 1945'te Hiroşima'ya atılan atom bombasının 50 katına eşdeğer radyasyon yayılmasına neden olmuştu. Bu patlama sonucu radyoaktif madde yüklü bulutlar, Türkiye dahil olmak üzere birçok ülkeyi etkileyerek halk sağlığı ve çevre üzerinde uzun süreli olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Zaporijya Nükleer Güç Santrali'nde meydana gelen bu yangının, Çernobil felaketine benzer bir senaryo oluşturma potansiyeli, tüm yetkilileri tedbir almaya sevk etmelidir. Zira nükleer kazaların sonuçları, sadece kaza bölgesini değil, çevre ülkeleri ve geniş bir coğrafyayı etkilemektedir. Olası bir nükleer kazada yayılan radyoaktif maddeler, atmosferik taşınım yoluyla sınır tanımaksızın geniş alanlara yayılabilir ve bu durum, insan sağlığı, tarım, hayvancılık ve çevre üzerinde telafisi mümkün olmayan zararlara neden olabilir.

Türkiye, Zaporijya Nükleer Güç Santrali'ndeki gelişmeleri yakından takip etmeli ve olası risk senaryolarına karşı hazırlıklı olmalıdır. Ayrıca, halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi, nükleer kazalarla ilgili alınacak tedbirlerin başında gelmektedir. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, olası panik durumlarının önüne geçebileceği gibi, vatandaşların doğru tedbirleri almasını da sağlayacaktır. Bu nedenlerle, Zaporijya Nükleer Güç Santrali'nde meydana gelen yangın sonrasında Türkiye'nin ulusal güvenlik ve halk sağlığı açısından alması gereken tedbirlerin, olası risk senaryolarının ve mevcut nükleer enerji politikalarının yeniden gözden geçirilmesi zorunludur. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu konuda kamuoyunu aydınlatmasını ve gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığını göstermesini talep etmekteyiz. Olası bir nükleer kazanın sonuçlarıyla başa çıkabilmek için, gerekli hazırlıkların ve planlamaların yapılması, halkın bilgilendirilmesi ve bu konuda tüm yetkililerin teyakkuzda olması hayati öneme sahiptir.

Bu bağlamda;

1. Ukrayna'daki Zaporijya Nükleer Güç Santrali'nde çıkan yangının etkileri ve olası tehlikeleri konusunda Türkiye'yi ilgilendiren riskler nelerdir? Bu konuda hükümetinizin aldığı veya almayı planladığı tedbirler nelerdir?
2. 1986 yılında Çernobil Nükleer Santrali'nde yaşanan felaket sonrasında Türkiye'nin maruz kaldığı radyasyon miktarı ve bunun halk sağlığı üzerindeki etkileri göz önüne alındığında, Zaporijya Nükleer Güç Santrali'ndeki yangın sonrası benzer bir durum yaşanmaması için ulusal bir acil durum planı hazırlanmış mıdır? Eğer hazırlanmışsa, bu planın içeriği nedir?
3. Türkiye'nin komşu ülkelerindeki nükleer santrallerde meydana gelebilecek olası kazalar durumunda erken uyarı sistemlerinin etkinliği ne durumdadır? Bu sistemlerin bakım ve modernizasyonu için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
4. Zaporijya Nükleer Güç Santrali'ndeki yangın sonrası Türkiye'nin nükleer enerji politikaları gözden geçirilecek midir? Nükleer enerji santrallerimizin güvenlik standartları ne şekilde revize edilecektir?
5. Halkın bilgilendirilmesi ve olası bir nükleer kazaya karşı farkındalık düzeyinin artırılması için hükümetinizin yürüttüğü bilinçlendirme çalışmaları nelerdir?
6. Ukrayna'da meydana gelen bu olayın ardından, Türkiye'deki nükleer santrallerin acil durum hazırlık seviyeleri gözden geçirilmiş midir? Bu santrallerde çalışan personelin olası bir nükleer kaza durumunda nasıl hareket edeceklerine dair eğitimleri yeterli midir?
7. Türkiye'de olası bir nükleer kazada, radyasyonun yayılma hızını ve yönünü tespit etmek için kullanılan teknolojik altyapı ne durumdadır? Bu altyapının geliştirilmesi yönünde hangi adımlar atılmaktadır?
8. Türkiye'deki nükleer santrallerin bulunduğu bölgelerdeki yerel yönetimler ve halk, olası bir nükleer kazaya karşı bilgilendirilmekte midir? Yerel yönetimlerin bu tür bir olaya hazırlıklı olabilmesi için ne tür çalışmalar yapılmaktadır?
9. Zaporijya Nükleer Güç Santrali'nde yaşanan yangın sonrası, Türkiye'nin ithal ettiği tarım ve gıda ürünlerinin radyasyon kontrolleri arttırılmış mıdır? Bu konuda hangi tedbirler alınmaktadır?
10. Zaporijya Nükleer Güç Santrali'ndeki yangın sonrası, Türkiye'nin nükleer enerji projeleriyle ilgili uluslararası iş birlikleri ve anlaşmalarında herhangi bir değişiklik düşünülmekte midir? Türkiye, bu tür uluslararası iş birliklerinde güvenlik önlemlerinin artırılmasını talep edecek midir?